

KOVRIG BÉLA

Hogy életünk emberibb legyen

Budapest, 1940, Nemzeti Könyvtár. 7–19.

Kovrig Béla (1900–1962) Politikus, egyetemi tanár, szociológus. A budapesti Tudományegyetemen 1920-ban államtudományi, 1921-ben pedig jogi doktorrá avatták. 1923-ban Bethlen István miniszterelnök személyi titkára, majd a miniszterelnökség nemzetiségi és kisebbségi osztályán fogalmazó. 1927-től a Népjóléti és Munkügyi Minisztériumban dolgozott, majd az Országos Társadalombiztosítási Intézet (OTI) igazgatója volt. A társadalombiztosítás megalkotójának tekinthető, ő dolgozta ki az öregségi és rokkantsági biztosításról szóló 1928: 40. törvénycikket. 1935 és 1938 között meghívott szakelőadó a budapesti Műszaki Egyetemen. Teleki Pál miniszterelnök megbízásából a lélektani hadviselést irányító V. osztályt vezette a miniszterelnökségen (1939–1940), 1940 és 1944 között a kolozsvári Tudományegyetem tanára, 1941–1942-ben a közgazdaságtudományi kar dékánja, az egyetemi tanács elnöke, 1942–1943-ban rektora volt.

Kovrig Béla 1943-tól meghatározó szerepet játszott abban a katolikus reformfolyamatban, ami előbb a Kereszténydemokrata Néppárt, majd a Barankovics István vezette Demokrata Néppárt megalakulásához vezetett. Egyik szellemi vezére volt a Katolikus Szociális Népmozgalomnak, ennek keretében dolgozta ki a magyar társadalmi problémák megoldására irányuló programját. A „Magyar társadalompolitika”-t azonban a nyilas hatalomátvétel után már csak illegálisan lehetett terjeszteni. Kovrig emellett meghatározó szerepet játszott egy, a katolikus reformpolitikát képviselő párt létrehozásáért folyó küzdelemben. A kereszténydemokrata párt alakuló ülésén döntés született arról, hogy a pártprogram alapjául Kovrig Béla Magyar társadalompolitika címet viselő 1944-es könyvének irányadó gondolatait fogadják el. E mű alapján készült el a Merre megyünk? címet viselő első modern kereszténydemokrata politikai program. 1948-ban kivándorolt az Amerikai Egyesült Államokba, ahol 1949–1962-ben a milwaukee-i Marquette Egyetemen a szociológia tanára volt. Kovrig történelmi jelentőségű műve, a Magyar társadalompolitika 1954-ben New Yorkban a szintén emigrációban élő Barankovics István által szerkesztett Kis Magyar Könyvtár 4. köteteként jelent meg.

A léthez való jog sarkalatos elvéből és az értékeknek ebből az eszmerendszeréből fakad a katolikus szociálpolitika mint az ember oldaláról kiinduló ama törekvés összessége, amelyek a legtökéletesebb társadalmi belső egységnek, a hierarchikus társadalmi feltételeként elismert és kívánt közjó állapotának megvalósítására irányulnak. [...]

Minden eszmerendszernek, ideológiának bukását a benne rejlő igazságnak – egyetlen élelelvként való – eltűlése idézi elő.” [...] „vajon a szocializmus lényege-e a marxi tan? Ezt tagadásba kell vennünk, ha elismerjük, hogy az élet valóságát csak határozott politikai akaratot kifejező társadalmi irányzat formálhatja. A marxi szocializmus pedig elsősorban tagadás: tagadása a jelennek, államának, társadalmának, emberének, a ma életének. A változás bizonyosságát akarja belevinni, tudatossá tenni a tömegek életében. [...]

[...] célként kitűzött társadalmi állapot – a közjó – nem biológiai, vagy anyagi, tehát gazdasági eszmény, hanem az értékek összességét, az emberi méltóságot és életjogot garantáló társadalmi valóság. [...] Minden szociálpolitika, társadalomszemléletre és vallási felfogásra tekintet nélkül, közvetlenül a társadalom egységének megőrzésére, a társadalmi összműködés fejlesztésére, tartalmasságára törekszik. A természet feletti tények elismerésétől, a valóság mikénti látásától függ azonban, hogy minek látjuk a szociális valóságot, mit tekintünk a társadalmi egység és fejlődés eszményének, végül, hogy minő eljárásokat tartunk célszerűnek a vágyott társadalmi állapot megközelítése érdekében. [...]

A munka az ember alkotó személyiségének kibontakozása a közjó érdekében. Az élethez való jogból következik minden munkaképes embernek munkára való joga, amely csak akkor valósulhat meg, ha a társadalom életében a jogok és kötelességek egyen arányban érvényesülnek. Munkaöröm szabadságot, magas értékű teljesítmény emberi méltóságot feltételez. Ez minden, mert egy keresztény társadalompolitika minden egyéb értékes tétele és módszere ebből a néhány egyszerű alapelvből következik. [...]

[...] a lerongyolódott szűkös magyar életben egy tétova szociálpolitikai lépéssel már a rentabilitás sorompójánál vagyunk.

KOVRIG BÉLA

Korfordulón. Eszmék forrongása. Új formák keresése. Az emberi együttélés mai válságában

Budapest, 1940, Királyi Magyar Egyetemi Nyomda. 287–299.

Kovrig Béla (1900–1962) Politikus, egyetemi tanár, szociológus. A budapesti Tudományegyetemen 1920-ban államtudományi, 1921-ben pedig jogi doktorrá avatták. 1923-ban Bethlen István miniszterelnök személyi titkára, majd a miniszterelnökség nemzetiségi és kisebbségi osztályán fogalmazó. 1927-től a Népjóléti és Munkaügyi Minisztériumban dolgozott, majd az Országos Társadalombiztosítási Intézet (OTI) igazgatója volt. A társadalombiztosítás megalkotójának tekinthető, ő dolgozta ki az öregségi és rokkantsági biztosításról szóló 1928: 40. törvénycikket. 1935 és 1938 között meghívott szakelőadó a budapesti Műszaki Egyetemen. Teleki Pál miniszterelnök